

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА В ОБЛАСТ БУРГАС

ПРЕЗ 2017 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

През 2017 г. годишният общ доход средно на лице от домакинство е 5 037 лв. и нараства с 9.7% спрямо 2016 година. За последните 5 години общият доход средно на лице от домакинство нараства с 19.0% (табл. 1.).

Таблица 1. Общ доход и други средства на лице от домакинство по източници в област Бургас[1]

Източници на доходи	2013		2014		2015		2016		2017	
	лв.	%	лв.	%	лв.	%	лв.	%	лв.	%
Общ доход	4234	100.	4182	100.	4275	100.	4592	100.	(5037)	(100.0)
		0		0		0		0		)
Брутен общ доход	3863	91.2	3991	95.4	4185	97.9	4485	97.7	(4923)	(97.7)
Работна заплата	1664	39.3	1936	46.3	2206	51.6	2266	49.4	(2930)	(58.2)
Извън работната заплата	124	2.9	149	3.6	130	3.0	149	3.2	(95)	(1.9)
От самостоятелна заетост	228	5.4	182	4.3	125	2.9	216	4.7	(202)	(4.0)
От собственост	17	0.4	7	0.2	2	0.0	96	2.1	(117)	(2.3)
Пенсии	1758	41.5	1663	39.8	1650	38.6	1637	35.7	(1368)	(27.2)
Обезщетения за безработни	1	0.0	7	0.2	-	-	-	-	(13)	(0.3)
Семейни добавки за деца	26	0.6	23	0.5	28	0.6	39	0.8	(36)	(0.7)
Други обезщетения и помощи	32	0.8	23	0.5	45	1.1	77	1.7	(111)	(2.2)
Регулярни трансфери от други домакинства	13	0.3	2	0.0	0	0.0	5	0.1	(52)	(1.0)
Приходи от продажби	284	6.7	95	2.3	2	0.0	28	0.6	(4)	(0.1)
Други приходи	88	2.1	96	2.3	89	2.1	79	1.7	(110)	(2.2)
Изтеглени спестявания	128	x	127	x	181	x	274	x	(203)	x
Заеми и кредити	385	x	32	x	3	x	113	x	(185)	x
Общо	4747	x	4341	x	4459	x	4979	x	(5425)	x

През периода 2013 - 2017 г. са регистрирани следните по-важни изменения по отношение на източниците на общия доход средно на лице от домакинство:

- Доходът от работна заплата се увеличава с 29.3% спрямо 2016 г., а нарастването му в сравнение с 2013 година е 76.1%;
- Доходите от пенсии намаляват с 16.4% спрямо 2016 г. и с 22.2% в сравнение с 2013 година;
- Доходът от трудова дейност извън работната заплата намалява с 36.2% спрямо 2016 г. и с 23.4% в сравнение с 2013 година;

• Приходите от изтеглени спестявания намаляват с 25.9% спрямо 2016 г., докато в сравнение с 2013 г. нарастват с 58.6 %.

Доходът от работна заплата през 2017 г. е 2 930 лв. средно на лице от домакинство. Относителният дял на работната заплата в общия доход е 58.2%, който е с 8.8 процентни пункта повече в сравнение с 2016 година и с 18.9 процентни пункта повече спрямо 2013 година.

През 2017 г. доходите от социални трансфери (пенсии, семейни добавки за деца, социални помощи, стипендии и обезщетения при безработица) са 1 528 лв. средно на лице от домакинство и намаляват спрямо 2013 г. с 15.9%, а относителният им дял в общия доход намалява с 12.6 процентни пункта.

В тази позиция от доходите на домакинствата доминират пенсиите. През 2013 г. доходът от пенсии е 1 758 лв. и намалява през годините до 1 368 лв. средно на лице през 2017 година. Относителният дял на доходите от пенсии през 2017 г. е 27.2% от общия доход на домакинствата, което е с 8.5 процентни пункта по-малко спрямо 2016 година.

Доходите на домакинствата от самостоятелна заетост в номинално изражение показват колебания през годините. През 2017 г. доходът от самостоятелна заетост средно на лице от домакинство е 202 лв., а относителният му дял в общия доход на домакинствата намалява с 0.7 процентни пункта в сравнение с 2016 година.

Променлива тенденция се наблюдава и при дохода от трудова дейност извън работната заплата - нарастване в номинално изражение до 2016 г., след което намалява. През 2017 г. доходът от трудова дейност извън работната заплата средно на лице от домакинство е 95 лева. Относителният дял на този доход намалява спрямо 2016 г. с 1.3 процентни пункта.

Разходи на домакинствата

През 2017 г. домакинствата са изразходвали 4 616 лв. средно на лице, което е с 1.2% повече в сравнение с 2016 година. За периода 2013 - 2017 г. разходите на домакинствата се увеличават със 17.3%.

Таблица 2. Общ разход и други средства средно на лице от домакинство в област Бургас

Източници на доходи	2013		2014		2015		2016		2017	
	лв.	%	лв.	%	лв.	%	лв.	%	лв.	%
Общ разход	3936	100	4161	100	4123	100	4562	100	(4616)	(100.0)
Потребителски общ разход	3337	84.8	3480	83.6	3544	85.9	3706	81.2	(3788)	(82.1)
Храна и безалкохолни напитки	1233	31.3	1245	29.9	1276	30.9	1289	28.3	(1415)	(30.7)
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	201	5.1	210	5	228	5.5	217	4.8	(199)	(4.3)
Облекло и обувки	120	3	156	3.8	183	4.4	177	3.9	(197)	(4.3)
Жилища, вода, електроенергия и горива	566	14.4	521	12.5	564	13.7	604	13.2	(699)	(15.1)
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	150	3.8	207	5	157	3.8	223	4.9	(192)	(4.2)
Здравеопазване	246	6.2	235	5.6	271	6.6	363	8	(275)	(6.0)
Транспорт	301	7.7	334	8	294	7.1	290	6.4	(266)	(5.8)
Съобщения	182	4.6	185	4.4	185	4.5	189	4.1	(194)	(4.2)
Свободно време, културен отдих и образование	147	3.7	192	4.6	189	4.6	161	3.5	(144)	(3.1)
Разнообразни стоки и услуги	191	4.8	195	4.7	198	4.8	193	4.2	(209)	(4.5)
Данъци	166	4.2	173	4.2	194	4.7	191	4.2	(257)	(5.6)
Социални осигуровки	142	3.6	163	3.9	178	4.3	231	5.1	(330)	(7.1)
Регулярни трансфери към други домакинства	47	1.2	83	2	60	1.5	82	1.8	(60)	(1.3)
Други разходи	244	6.2	263	6.3	147	3.6	352	7.7	(181)	(3.9)
Влог	8	x	24	x	8	x	347	x	(288)	x
Изплатен дълг и даден заем	52	x	65	x	32	x	65	x	(84)	x
Общо	3996	x	4250	x	4162	x	4973	x	(4989)	x

Относителният дял на потребителския разход от общите разходи средно на едно лице от

домакинството намалява от 84.8% през 2013 г. на 82.1% през 2017 година. За храна са изразходвани 1 415 лв. средно на лице от домакинството. Относителният дял на разходите за храна от общия разход е 30.7% през 2017 г., което е с 2.4 процентни пункта повече в сравнение с 2016 г. и с 0.6 процентни пункта по-малко спрямо 2013 година.

През 2017 г. разходите, свързани с жилището (вода, електроенергия, горива, жилищно обзавеждане и поддържане на дома), са 891 лв. средно на лице от домакинство, което е със 7.7% повече спрямо 2016 година. В сравнение с 2013 г. тези разходи са се увеличили с 24.4%, което се дължи предимно на разходите за електроенергия и горива. Увеличение на годишна база има и при разходите за облекло и обувки - с 11.3% и данъци - с 34.6%.

Потребление на домакинствата

Статистическите данни в динамика за по-дълги периоди от време свидетелстват за промени в структурата на потреблението на домакинствата в област Бургас. През последната година домакинствата се увеличават консумацията на хляб и тестени изделия с 5.8 кг и през 2017 г. тя достига 87.3 кг средно на лице.

Продължава тенденцията за увеличаване на консумацията на месо. Така например консумацията на месо средно на лице през 2017 г. се увеличава с 2.3 кг спрямо предходната година. Консумацията на плодове се увеличава и от 53.1 кг. през 2016 г. на 57.0 кг средно на лице през 2017 година. Консумацията на зеленчуци за същите години намалява от 77.1 кг. на 75.0 килограма. Известно намаление се наблюдава и при консумацията на кисело мляко, докато консумацията на кашкавал се увеличава с 0.2 килограма. Увеличение има при консумацията на прясно мляко - с 1.0 л спрямо 2016 година.

Намалява потреблението на цигари от 677 броя на лице през 2016 г. на 578 броя през 2017 година. Увеличение е регистрирано в потреблението на алкохолни напитки - от 43.2 литра през 2016 г. на 43.9 литра на лице от домакинство през 2017 година.

Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно** и **годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от: работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за

безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярните или еднократните трансфери от други домакинства и продажбите на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потребителският разход включва разходите на домакинствата за стоки и услуги съгласно международната Класификация на индивидуалното потребление по цели (COICOP).

Потреблението средно на лице от домакинство представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Покупателната способност на домакинствата представлява количеството стоки от даден вид, което може да се купи с паричния доход средно на лице от домакинство, ако същият се изразходва изцяло за покупката на тази стока през съответната година.

Повече информация за наблюдението на домакинските бюджети са достъпни в Информационна система „Инфостат“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=27) и на сайта на НСИ, в рубрика „Доходи, разходи и потребление на домакинствата“ (<http://www.nsi.bg/node/3168/>).

[1] От 2017 г. в съответствие с правилата за надеждност на данните от извадкови изследвания, данните по области се публикуват със следните съкращения и символи:

( ) - получените стойности са относително представителни - оценка между 10.1 и 15.0 % грешка;

/ - получените стойности не са представителни - оценка над 15.1 % грешка.